

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันครู เห็นไหม วันครูนี้ตอนนีในโลกปัจจุบันเขาแข่งกันด้วยปัญญานะ ถ้าคนมีปัญญา เห็นไหม คุณติ คุณอย่างถ้ามีปัญญา ทรัพย์ยากไม่มีเลยอย่างสิงคโปร์นี่ ทำไมประเทศชาติเขาเจริญล่ะ เพราะเขาใช้ปัญญาของเขาบริหารจัดการ เห็นไหม ปัญญาทางโลก ปัญญาทางโลกใช้ประโยชน์กับโลก แต่ถ้าปัญญามีคุณธรรมด้วย จะเป็นประโยชน์กับโลกด้วย ประโยชน์กับเราด้วย ประโยชน์กับเราตรงไหน เห็นไหม เราสร้างประโยชน์กับโลกไว้นะ ถ้าสร้างคุณงามความดีไว้ นี้เป็นบุญกุศล อานาจวาสนานะ บารมีธรรมเกิดจากไหน บารมีเงินซื้อไม่ได้นะ บารมีนี้อยู่ที่การบริหารจัดการจนคนเขายอมรับ

เวลาพระอินทร์มาถามนะ มาถามพระพุทธเจ้าว่า “เทวดามีไหม พระอินทร์มีไหม” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เธออย่าถามว่าพระอินทร์มีหรือไม่มีเลย วิธีการหรือวิธีที่จะให้เกิดเป็นพระอินทร์เราเข้าใจเลย” เพราะพระอินทร์ เห็นไหม นี้อยู่ในพระไตรปิฎกนะ สร้างแหล่งน้ำ สร้างทางสาธารณะ สมัยโบราณไม่มีรัฐบาล ไม่มีต่างๆ การช่วยเหลือเจือจานกันอยู่ที่ค่าน้ำใจ เราได้อำนวยความสะดวกกับเขา เราได้อำนวยความสะดวกกับโลก เขาได้ใช้ประโยชน์จากเรา นี้อันบารมีเกิดตรงนี้ไง

เรา...เวลาทุกข์จนเสียใจเราเดินไปกลางทางนะ สมัยโบราณเราไปตามทางที่ไหนจะมีโอ่งน้ำไว้หน้าบ้านให้คนเดินทางที่กระหายได้กิน สิ่งนี้เพราะอะไร? เพราะเขาต้องการบุญกุศลของเขา เขามีน้ำใจของเขา แต่ในปัจจุบันนี้ใครไปทำอย่างนั้น เห็นไหม มันหายไปด้วยนี่ไง

นี่ถ้ามีปัญญาดูแล แล้วถ้ามีคุณธรรมด้วย เห็นไหม คนเก่งต้องเป็นคนดีด้วย คนเก่งถ้าไม่เป็นคนดีนะ คนเก่งเอาโรคเอาเปรียบเขาเพราะเก่ง เพราะมีปัญญาไง ปัญญาเป็นดาบสองคม ดาบสองคมเท่ากับมาทำลายตัวเราเองก็ได้ เพราะเรามีปัญญามาก แล้วถ้าเรถึงคราววิกฤตเราจะหาประโยชน์กับเราเอง นี่มันสร้างบาปอกุศล เพราะถึงเวลาเราไปทำลายเขา

แต่ถ้ามีคุณธรรมด้วย เห็นไหม นี่ถ้าเป็นวันครู ครูผู้สอนผู้ฝึกฝน ครูเป็นพ่อแม่ที่สอง ครูคนแรกคือพ่อแม่ของเรา ตั้งแต่เกิดมานะ เด็กเกิดมาตั้งแต่พ่อแม่แม่ นี่ มันจะจำพฤติกรรมของพ่อแม่ เห็นแต่พ่อแม่ นะ พ่อแม่ไม่ได้สอนเลย ไม่ได้สอนแต่ความเป็นอยู่ เห็นไหม ความเป็นอยู่ในบ้าน พฤติกรรมในบ้านมันซบไปโดยไม่รู้สึกตัว ครูคนแรกคือพ่อคือแม่ ครูคนที่สองคือครูที่โรงเรียน เพราะเขามีเวลากับเรา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ครูที่แท้จริงคือธรรมะต่างหากละ” ถ้ามีธรรมในหัวใจ ถ้าครูธรรมะสถิตในหัวใจของเรานี้ นะ เราจะถึงซึ่งแห่งการพ้นทุกข์ เราจะไม่มี ความทุกข์นะ ความทุกข์ เห็นไหม ความทุกข์ของเราถูกรับผิดชอบ คุณติ พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ “ภราดร พญกุกุขุทธา จันธ ๕ ใจ จันธ ๕ คือปากคือท้อง คือความเป็นไป มันเป็นภาระ” คนที่มีหรือคนที่ทุกข์จนเจ็บใจ หรือคนที่มีสมบัติมหาศาล เขาก็ใช้จ่ายในเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัยเท่านั้นละ ปัจจัยเครื่องอาศัย เห็นไหม ถ้าคนมีคุณธรรมในหัวใจ เขาใช้พออยู่พอกินของเขา เขาไม่ทุกข์ไม่ร้อนนะ

แต่ถ้าเราใช้โดยฟุ่มเฟือย เห็นไหม มันก็ใช้เหมือนกัน แต่ใช้โดยทุกข์ นี่เป็นภาระ แต่ถ้าผู้มีปัญญาขึ้นมาไม่เป็นภาระนะ อย่างนักบวชเรา เห็นไหม นี่โลกเขากินกันเพื่อกาม กินกันเพื่อเกียรติ กินกันเพื่อศักดิ์ศรี กินดำรงชีวิต แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เรานักบวชกินเพื่อดำรงชีวิตอย่างเดียว” กินมือเดียว เห็นไหม กินมือเดียวด้วย กินไม่เสริมกามไป กินไม่เสริมเกียรติ ไม่ต้องมีเกียรติหรอก เรากินเสริมเกียรติกันต้อง ไปกินที่หฺรฺที่หฺรฺเพราะเสริมเกียรติ เห็นไหม

นี่โลกเขาแสวงหากัน ปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัยสภาวะอย่างนั้นมา หามาเพื่อใคร? ก็หามาเพื่อร่างกายและจิตใจนี้แหละ จิตใจมันแสวงหา มันต้องการมันถึงได้กิน ถ้าไม่มีอาหารนะเราก็ตาย เห็นไหม เราต้องมีอาหารหล่อเลี้ยงไว้หล่อเลี้ยงไว้เพื่ออะไร? หล่อเลี้ยงไว้เพื่อหัวใจใจ ถ้าหัวใจมีคุณธรรมขึ้นมา เห็นไหม หัวใจมีคุณธรรมขึ้นมา นี่ เม็ดในคือหัวใจมีบารมีธรรมอันนี้

ลูกเราบางคนว่านอนสอนง่าย ลูกเราบางคนคือดั่งอะไรนี้ มันเป็นคราวเป็นเวลาเพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้มันแก้ไขได้ มันเปลี่ยนแปลงได้ สรรพสิ่งต่างๆ มันเปลี่ยนแปลงได้ ปัญหาทุกอย่าง มีปัญหาเอาไว้แก้ไข ปัญหาแก้ไขได้เพราะอะไร? เพราะว่าคนเราเกิดมา เห็นไหม ความพอใจคือความต้องการของใจเป็นอวิชชา แต่ความเหนียวรั้งไว้ ความไม่ให้มันดิ้นรนจนเต็มที

ของมันนะ เอาศีลเข้าไปควบคุม แต่ศีลไปควบคุมเราก็มอง ศีลเข้าไปควบคุมก็ทรمانเรา ทำอะไร
ทำไมได้ อัดตกลมถานุโยค เพราะเรายังไม่เห็นคุณค่าไง

ถ้าเราเห็นคุณค่าขึ้นมา เห็นไหม เหมือนความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ ถ้าเรายังไม่
เป็นโรค ไม่เปลี่ยนแปลงขึ้นมาเราเป็นเรื่องปกติเรื่องธรรมดาเลย เพราะอะไร? เพราะของนี้มัน
ได้มาโดยธรรม เห็นไหม ธรรมที่ครูคนแรกที่ให้มานี้ก็เกิดมาไง เกิดมาจากปฏิสนธิจากครรภ์ของ
มารดา อะไรพาเกิด? บุญพาเกิดนะ ถ้าอกุศลพาเกิด กรรมพาเกิด มันต้องไปเกิดเป็นทุกข์คนเข็ญใจ
เป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นต่างๆ เป็นตกนรกอเวจี แล้วว่าทำไมไม่มี ไม่มีทำไมเรารู้ล่ะ ไม่มีทำไม
ศาสนามันยืนยงคงกระพันขนาดนี้ล่ะ

ศาสนายืนยงคงกระพันเพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้มันพิสูจน์ได้ไง พิสูจน์ได้โดยการกำหนด
ภาวนา “พุทโธ พุทโธ” พอจิตมันสงบเข้ามาทุกอย่างมันออกมานะ ทำไมจรตนิสัยมาจากไหน
คนชอบชอบมาจากไหน? ก็ชอบมาจากความรู้สึก ชอบมาจากใจนี่ จรตนิสัยมันมาจากจิต ถ้าจิตมัน
มีความต้องการอย่างไรมันแสดงออกมา เป็นสัญชาตญาณออกมา เห็นไหม นี่ครูคนแรกคือพ่อแม่
มันจับมาอย่างนี้

ถ้าจับมา เห็นไหม สิ่งที่จับมาคือสภาวะแวดล้อม สิ่งสภาวะแวดล้อมดิขนาดไหน หรือเลว
ขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าหัวใจเราดีสภาวะแวดล้อมนั้นก็มีส่วนเหมือนกัน แต่ไม่สามารถทำให้จิต
เปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะแวดล้อมนั้น แต่ถ้าจิตเรามีความอ่อนแอ สภาวะแวดล้อมมีอำนาจมาก
เลย มีอิทธิพลมากกับจิตใจที่มีความอ่อนแอ เห็นไหม จิตใจที่มันเข้มแข็งสภาวะแวดล้อมขนาด
ไหนมันก็จะทำคุณงามความดีของเขาจะ สร้างคุณประโยชน์กับเรา เพราะอะไร? เพราะสิ่งนั้น
เป็นความสุขจากภายในใจ

ความสุขจากภายนอก เห็นไหม เรากินอาหารอร่อย เรากินที่ชอบใจ เราก็มีความสุขของเรา
เราต้องแสวงหาสิ่งนั้นมากินของเรา แต่ถ้ามันเป็นกรรมขึ้นมาจะ สิ่งใดก็พอใช้ได้ สิ่งใดที่เป็น
ประโยชน์กับเรานะ เราดำรงชีวิตของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เห็นไหม มันก็ไม่แสวงหา มันก็ไม่มี
ความเดือดร้อนมากจนเกินไป มันอยู่ที่ไหนมันก็กินได้ก็อยู่ได้ มันก็สงบเข้ามา

แล้วถ้าอาหารของใจล่ะ อาหารของใจ เห็นไหม นี่ความสุขใจ ความสุขเป็นสุขเวทนา
ทุกขเวทนา ทุกขเวทนานี้มันสัมผัส มันเป็นอามิสใจ เสพสิ่งใด สิ่งใดพอใจมันก็เป็นความสุข มัน
เป็นเวทนาเป็นความสุขอย่างนั้น ถ้าเราอาหารที่ละเอียดเข้าไป เห็นไหม เราทำความสงบ สมาธินี้

เงินซื้อไม่ได้นะ เศรษฐี มหาเศรษฐี ก็ซื้อไม่ได้ ต้องปฏิบัติเอานะ คนทุกข์คนเจ็บใจหรือเศรษฐีนี้ มีคุณค่าเท่ากันเสมอกันตรงนี้ ตรงที่ว่าสรรพสิ่งต่างๆ ต้องเป็นผู้ปฏิบัติขึ้นมา จะเศรษฐีหรือจะทุกข์จนเจ็บใจซื้อไม่ได้ เงินไม่มีคุณค่าตรงนี้ มีแต่สติสัมปชัญญะ สติสัมปชัญญะแล้วพยายามแสวงหาของเราขึ้นมา เห็นไหม นี่อาหารของใจ

แล้วถ้าจิตมันสงบเข้ามาๆ นะ มันเป็นความแปลกประหลาดมหัศจรรย์ โลกนี้ที่เขาปฏิบัติกัน ปฏิบัติกัน เขาบอก “ว่างๆ ว่างๆ” มันว่างแบบขอนไม้ ว่างแบบไม่รู้สึกร่างกายเลย เพราะไม่มีสติ มันเลยไม่ได้เสพความสุขอันนี้ไง ความสุขอันนี้ไม่ใช่สุขเวทนา ไม่ใช่สุขจากอามิส ไม่ใช่สุขจากเราแสวงหามาแล้วสมความปรารถนา

สิ่งใดแสวงหามาสมความปรารถนาแล้วมันพอไหม มันจะต้องมากขึ้นทุกวัน เพราะตัณหา ความทะยานอยากมันมหาศาลเลย มันได้เสพแล้วมันต้องให้มากขึ้นๆ ตลอดไป เราจะทุกข์มากมหาศาลเลย แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามานะ ความสุขอย่างนี้หาไม่ได้ โลกนี้ไม่มี ในโลกนี้หาซื้อไม่ได้ ที่ไหนก็ซื้อไม่ได้ จะความสุขจะรุ่มเย็นในห้องแอร์ขนาดไหน จะมีความรุ่มเย็นเป็นสุขขนาดไหน มันไม่เกี่ยวกับจิตสงบเข้ามาหรือ

แต่ที่ปฏิบัติกันอยู่ปัจจุบันนี้มันเป็นการเคลิ้มกันไป เป็นการคาดหมายกันไป เป็นสัญญากันไปว่าเป็นความว่างๆ มันไม่มีสติสัมปชัญญะ ข้าวสารใจ มันเป็นข้าวสาร จิตของเราเป็นข้าวสารนะ จิตของเราคือข้าว ข้าวนี้มันถ้าไม่ได้หุงให้สุกกินไม่ได้ใช่ไหม เราเก็บรักษาไว้ต่อไป จิตปกติเราเป็นข้าวสารกินไม่ได้ เราก็ใช้กันนี้ข้าวสาร ก็กลิ้งกล่อมเกล่อมกันไป กินข้าวสารกันด้วยคิบกินอย่างนี้ แต่ถ้าเราไปกินข้าวสุก รสของข้าวสุกกับรสข้าวสารต่างกันอย่างไร

จิตสงบก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันไม่เป็นที่รู้สึกร่างกายที่เราคิดกันนี้หรือ ความคิดมันเป็นการคาดหมาย มันจินตนาการได้ เป็นสัญญาได้ เห็นไหม สมมติที่ว่าว่างๆ ว่างๆ กันอยู่นี้มันเป็นการคาดหมาย มันเคลื่อนออกมาจากหลักความจริงแล้ว

ถ้าหลักความจริงนี้ สงบมาจากภายใน สติเข้าไปมันจะรุ่มเย็นเป็นสุขขนาดไหน ถ้าใครสัมผัสสมมติได้หนหนึ่งนะ มันจะ...นี่จิตเป็นอย่างนี้ จิตมหัศจรรย์มาก จิตเป็นสุขอย่างนี้หาไม่ได้เลย สุขอย่างนี้ไม่ใช่สุขเวทนา ทุกขเวทนา มันเป็นสุขจากจิต เห็นไหม สุขจากจิตมีความสุขอย่างนี้ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เป็นสัมมาสมาธิขึ้นมา มันไม่มีตัณหาความทะยานอยากของเราขึ้นมา มันไม่มีแรงต้านที่ในหัวใจ

แล้วถ้าน้อมไปวิปัสสนา ปัญญาเกิดอย่างนี้ ไม่ใช่ปัญญาที่เราว่าเก่งๆ กันอยู่นี้ เก่งๆ กันนี้
คิดมาจากอีโก้ คิดมาจากค้นหาความทะยานอยากของตัวเอง คิดมาจากมุมมองของตัวเอง คิดมาจากกรรม
ของตัวเอง คนชอบสิ่งใด คนมีความพึงใจสิ่งใด ดูอย่างที่ว่ารอยแผลของใจ เห็นไหม เด็กหรือว่าสิ่ง
ต่างๆ ที่มันมีรอยแผลในหัวใจของมันนี่ เวลามันจะต่อต้าน มันจะขัดขวาง มันจะออกมาจากแผล
ใจอันนี้ จริตนิสัยก็เหมือนกัน มันก็ฝังมาข้ามภพข้ามชาติด้วย ข้ามภพข้ามชาติเป็นจริตนิสัย เวลา
มันออกมา ออกมาจากสภาวะแบบนี้ ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาของกิเลส แต่ถ้าเป็นปัญญาของ
ธรรม เห็นไหม มันจะสงบเข้ามา ไม่มีตัวตน ไม่มีความเห็นของเราขึ้นมาบวกเข้าไป มันจะเป็น
ปัญญาของมัน มันเป็นโลกุตตรปัญญา แล้วเกิดได้อย่างไรละ

การเกิดนี้ไง ที่ครูคนแรก เราว่าวันครู เห็นไหม ครูคนแรกคือธรรมะ ธรรมที่สุด องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” พ่อแม่ปู่ย่าตายายของเราที่
กราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะอะไร? เพราะพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้ว
สารพัดนึก

เราเป็นผู้ที่ค้อยโอกาส เป็นผู้ที่ถูกข่มขู่ เราพยายามจะหาโอกาสหาการประพฤติปฏิบัติ เรา
ถึงบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมคือสัจจะความจริง เห็นไหม เราบูชา บูชาด้วยการ
อ่อนน้อม บูชาด้วยการกราบ บูชาเพื่อบารมีธรรม แต่การปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย ปฏิบัติบูชา เห็นไหม
ปฏิบัติบูชามันจะเข้าไปเสพอันนั้น เป็นสันทิฏฐิโก จิตสัมผัสสิ่งต่างๆ ขึ้นมา แล้วจิตมันสงบเข้ามา
จิตมันยกวิปัสสนาขึ้นมา นี่ใจเป็นธรรมอย่างนี้ สภาวะธรรมอย่างนี้ทำให้จิตนี้เกิดในธรรมนะ

ถ้าเกิดเป็นพระโศดาบัน คุณิ นางวิสาขาไม่ได้เป็นพระ ทำไมนางวิสาขาเป็นพระโศดาบัน
นี่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เราเกิดในธรรม เห็นไหม นี่เกิดจากพ่อ
แม่ก็เป็นมนุษย์ในปัจจุบันนี้ เกิดจากพ่อแม่แล้วไปบวชพระ จากคฤหัสถ์มาบวชเป็นพระ เห็นไหม
เป็นอีกเพศหนึ่ง

แล้วถ้าเกิดเราประพฤติปฏิบัติไป นี่เอหิภิกขุบวชตัวเองขึ้นมาให้เข้าถึงธรรม นี่ครูคนแรก
ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าธรรมะมีอยู่แล้วหรือคั่นธรรมะขึ้นมาได้ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้น
เห็นตถาคต เพราะจิตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมะเสียเอง แล้ววางธรรมและ
วินัยไว้เป็นสมมุติบัญญัติ แล้วเราอาศัยสมมุติบัญญัติเป็นแผนที่เครื่องดำเนินโดยอาศัยใจนี้ก้าวเดิน
ใจนี้ก้าวเดินเข้าไปถึงจุดนั้นเราจะเป็นธรรมขึ้นมา ธรรมในหัวใจนี้ สุขอย่างนี้สุขประเสริฐมาก

แต่ในเมื่อเรายังเป็นคฤหัสถ์อยู่ เรายังเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติอยู่ เราเป็นผู้ที่ก้าวเดินอยู่ เราก็อาศัยบุญกุศลเป็นเครื่องพาไป เราไม่มีรถไม่มีราเราจะมาถึงที่นี่ไม่ได้เลย เราจะต้องมีรถมีรามมาถึงที่นี่ เห็นไหม พาหะเครื่องดำเนินเราต้องมีไป นี่เรื่องของบุญกุศล เรื่องของการทำความสงบของใจ เรื่องของการดูแลจิตของเรา มันเป็นพาหะย้อนกลับไปหาจิตใจ หา...หาอะไร เข้าไปหาในกุหาของใจ ใจอยู่ในทรวงอก เห็นไหม นี่กุหาของใจ เข้าไปหาความรู้สึกของตัวเอง เข้าไปหาความสุขของตัวเองโดยเราแสวงหาเอง ไม่ต้องไปพึ่งพาอาศัยใครทั้งสิ้นเลย “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมของเรา เห็นไหม ธรรมของเรานี้เป็นข้าวสารข้าวสุกอยู่นี่ เราพึ่งมาเป็นข้าวสารหมดเลย มันไม่ค่อยได้สุกขึ้นมาจากจิต มันไม่เคยสัมผัสความเป็นไปของความว่าง มันไม่เข้าใจความเป็นไปของปัญญา ไม่เข้าใจความเป็นไปของมรรค ถ้าคนเข้าใจขึ้นมามันจะมีความสุขมหาศาลจากจิตอันนี้ไง จิตนี้มีความสุขมหาศาล

ถ้าเราทำความสงบของใจขึ้นมา แล้วเราไม่สามารถสร้างปัญญาได้ ถ้าจิตนี้มันหมดอายุขัย มันตายไปก็ต้องเกิดเป็นพรหม พรหมเพราะอะไร? เพราะจิตอันนี้ คนเราเวลามีอุทกภัยหรือวาตภัยขึ้นมาเราวิ่งเข้าหาที่ไหน? เราต้องเข้าหาที่ปลอดภัยใช่ไหม ถ้าจิตมีสติสัมปชัญญะ เวลาจิตมันจะตายขึ้นมา มันจะวิ่งเข้าไปหาอารมณ์ของมันนี่ อารมณ์ที่สนิทที่สุด อารมณ์ที่ดีที่สุด จะเข้าไปที่นั่น

ถ้าเข้าไปที่นั่น นี่เราออกจากบ้านมาเราแต่งชุดอะไรมา ถ้าวันนี้เวลาออกจากบ้านมาแต่งชุดข้าราชการมา เราก็ต้องไปทำหน้าที่ แล้วแต่งออกจากบ้านแต่งชุดอะไรมา จิตออกจากกาย คนเวลาจะตายมันคิดถึงอะไร เสวยอารมณ์นั้นก่อน คนทำบุญไว้มหาศาลเลย แต่เวลาจะตายคิดถึงความโกรธ มันก็ไปเสวยความโกรธก่อน เห็นไหม นี่คนโบราณถึงสอนไว้ คนจะสิ้นใจเวลาใกล้ตายให้คิดถึงพระให้ดีที่สุด คิดถึงความดีที่สุด

แต่ถ้าจิตเราเคยสงบขึ้นมา มีสมบัติขึ้นมา นี่ เวลาจะตายมันไปอาศัยตรงนั้น เห็นไหม ถ้าถึงตรงนั้นปีบมันจะไปเกิดบนพรหม พรหมแน่นอนเลย เพราะจิตมันสงบ จิตเป็นเอกัคคตารมณ์ จิตเป็นตั้งมั่น หนึ่งเดียว เห็นไหม ชั้นเดียว พรหมมีอยู่ชั้นเดียวคือผัสสาหาร เทวตาเป็นวิญญาณาหารมีชั้น ๔ มนุษย์มีชั้น ๕ เห็นไหม

ชั้น ๕ มันเป็นวาระ มันเป็นภพ มันเป็นสถานที่ตั้งว่าคนสภาวะแบบนี้ เหมือนภาษาเลย ภาษาต่างๆ ในโลกนี้เขาใช้กันคนละภาษา นี่ก็คนละภาษา คนละอาหาร คนละทุกอย่างเลย เห็น

ใหม่ นรกสวรรค์มีแน่นอน จิตสัมผัสได้ นี่เราเข้าถึงธรรมนะ เกิดในโลก เกิดกับพ่อเกิดกับแม่ เกิดกับครู เกิดกับอาจารย์ เกิดกับธรรมะ เกิดสภาวะแบบนั้น นี่วันครู ครูอันเอกคือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอวัง